Image not found or type unknown

KEL o komercyjnym wystawianiu recept i zwolnień online

Stanowisko Komisji Etyki Lekarskiej NRL z dnia 12.02.2023 r.
w sprawie zjawiska komercyjnego wystawiania recept i zwolnień online

Komisja Etyki Lekarskiej NRL dokonała analizy wielu przykładów oferowanych w Internecie usług sprzedaży recept i zwolnień i podjęła szeroką dyskusję opisywanego zjawiska.

Na wstępie Komisja zwraca uwagę, że należy odróżnić sprzedaż recept i zwolnień na żądanie od teleporady. Zgodnie z obowiązującą definicją teleporada jest świadczeniem zdrowotnym udzielanym na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Katalog obowiązków lekarza oraz praw pacjenta pozostaje niezmienny niezależnie od sposobu realizacji porady lekarskiej – zasady dotyczące udzielania teleporad przy wykorzystaniu technologii telemedycznych oraz porad osobistych są co do zasady takie same. Zasady odpowiedzialności zawodowej, cywilnej i karnej za świadczenia telemedyczne są takie same jak w przypadku innych świadczeń, a świadczeniobiorcy przysługują wszystkie prawa pacjenta. Teleporada stanowi uznany na świecie sposób sprawowania opieki nad pacjentem i może być traktowana jako jeden ze standardów postępowania medycznego pod warunkiem podejmowania działań lekarskich z należytą starannością. Integralnym elementem porady lekarskiej jest, w zależności od potrzeb pacjenta, wystawianie zaświadczeń, recept i zwolnień lekarskich.

Błędną interpretacją zasad obowiązujących w telemedycynie jest komercyjne wystawianie zwolnień i recept online na żądanie. Komisja Etyki Lekarskiej NRL po szczegółowej analizie wielu przykładów oferowanych w internecie usług odpłatnego wystawiania recept i zwolnień krytycznie ocenia opisane zjawisko zwłaszcza w sytuacjach, kiedy:

- wystarczającym do otrzymania recepty / zwolnienia jest wypełnienie krótkiej ankiety niespełniającej kryterium badania podmiotowego i sugerującej pacjentowi objawy,
- czynnością uruchamiającą procedurę otrzymania dokumentu jest dokonanie płatności,
- pacjent nie ma jakiegokolwiek kontaktu z lekarzem,
- oferty wystawiania recept i zwolnień służą jedynie ich odpłatnej sprzedaży, noszą cechy reklamy i np. oferują specjalne zniżki za wypełnienie ankiety,
- finalizacja otrzymania usługi jest zgodnie z ofertą, niezwykle krótką (3-5 minutową)usługą sugerującą niedochowanie należytej staranności,
- pacjent nie był wcześniej badany i leczony przez danego lekarza

wystawiającego receptę bądź zwolnienie na żądanie.

Lekarze wydający w opisanym trybie recepty i zwolnienia narażają się na odpowiedzialność zawodową z powodu naruszenia następujących artykułów Kodeksu Etyki Lekarskiej:

- art. 8 – w zakresie niedochowania należytej staranności i nie poświęcenia pacjentowi należytego czasu,
- art. 9 – w zakresie określenia wyjątków, kiedy porada może być udzielona na odległość,
- art. 10 – w zakresie wykraczania poza umiejętności zawodowe w sytuacji wystawiania zaświadczeń spoza posiadanej specjalności lekarskiej,
- art. 11 – w zakresie braku dbałości o odpowiednią jakość opieki nad pacjentem,
- art. 40 – w zakresie wydawania zaświadczeń bez osobistego badania i / lub odpowiedniej dokumentacji.

Komisja Etyki Lekarskiej wskazuje, że to lekarz winien podejmować decyzję czy w ustalonym stanie faktycznym w ogóle możliwe jest przeprowadzenie teleporady, a w przypadku jej podjęcia należy poinformować pacjenta w jakim zakresie lekarz może mu pomóc oraz jakie są ograniczenia związane z poradą zdalną. Decydujące o możliwości przeprowadzenia porady teleinformatycznej są kryteria medyczne, a nie życzeniowe bądź komercyjne. W ocenie Komisji nie należy przeprowadzać zdalnej porady dla pacjenta dotąd przez lekarza nie badanego i nie leczonego, bądź pacjenta zgłaszającego nowy problem zdrowotny. Pacjentowi będącemu pod opieką danego lekarza należy natomiast zapewnić ciągłość leczenia, możliwość konsultacji, poczucie bezpieczeństwa w terapii, czemu służyć może teleporada. Należy przy tym pamiętać, że jeśli zgłaszane przez pacjenta objawy wymagają przeprowadzenia osobistego badania fizykalnego, to konieczna jest wizyta osobista pacjenta u lekarza, a wystawienie dokumentów takich jak recepta czy zwolnienie lekarskie bez badania przedmiotowego może zostać uznane za niedopełnienie standardu należytej staranności.